

JIJ EN HET ONDERSTEUNINGS CENTRUM JEUGDZORG

A photograph of a person sitting on the grass under a large tree in a park. The scene is peaceful, with sunlight filtering through the leaves. A large pink rectangular overlay is positioned in the upper half of the image, containing white text. The text is divided into two sections: a large title on the left and a paragraph on the right.

INLEI DING

In deze brochure vind je informatie over het **Ondersteuningscentrum jeugdzorg**. We leggen uit wat het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg is, wie er werken en wat zij voor jou en je ouders kunnen doen.

WAT IS HET ONDER- STEUNINGSCENTRUM JEUGDZORG?

Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg is een **overheidsdienst**. Het maakt deel uit van het agentschap Jongerenwelzijn (Vlaamse overheid). **Dit agentschap staat in voor de jeugdhulp in Vlaanderen**, met name:

- > Vrijwillige (buitengerechtelijke) én gedwongen (gerechtelijke) hulpverlening aan kinderen en jongeren in problematische leefsituaties;
- > Opvang en begeleiding van jongeren die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd.

Het agentschap Jongerenwelzijn moet ervoor zorgen dat elke jongere in Vlaanderen de kans krijgt om goed op te groeien.

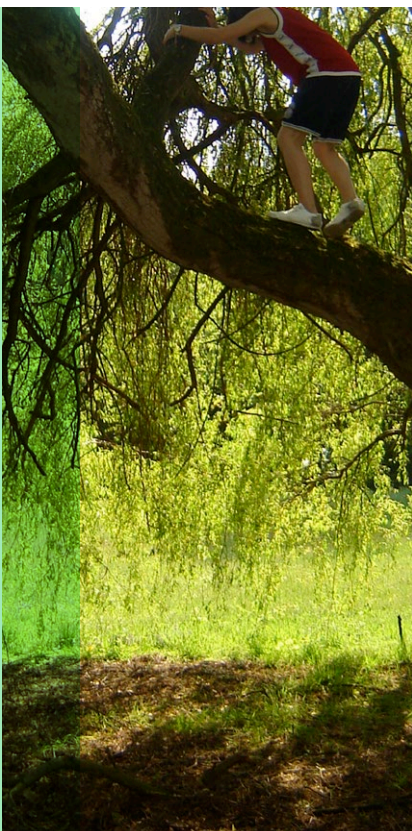
Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg onderzoekt of het in verontrustende situaties noodzakelijk is om van overheidswege hulp op te starten of verder te zetten (maatschappelijke noodzaak).

Verontrustende situaties zijn situaties:

- > waar de ontwikkelingskansen van de minderjarige bedreigd zijn. Bijvoorbeeld als je vaak niet naar school gaat of als je niet genoeg te eten krijgt.
- > waar de (psychische, fysieke of seksuele) integriteit van de minderjarige aangetast is. Bijvoorbeeld je wordt geslagen, mensen uit je omgeving raken je aan op plekken waar jij je niet goed bij voelt, je wordt gedwongen dingen te doen die je echt niet wil doen...

MAATSCHAPPELIJKE NOODZAAK betekent dat de samenleving het nodig vindt om tussen te komen, bv. als de hulpverlening niet goed loopt, of als jij of je ouders niet meer willen of kunnen meewerken.

De overheid grijpt dan in om er zeker van te zijn dat jij en je gezin de hulp krijgen die jullie nodig hebben. Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg wordt ingeschakeld.

Zolang de hulp via het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg loopt, is het nog steeds vrijwillige jeugdhulp (met het akkoord van jou en je ouders). Maar je kan niet zomaar beslissen om de hulp te veranderen of stop te zetten. Daarover wordt samen beslist: in overleg met jou, je ouders en de hulpverleners.

In de **VRIJWILLIGE JEUGDHULP** moet iedereen akkoord zijn. Als dat niet zo is, kan de hulpverlening niet doorgaan.

Als er **gevaar** dreigt, of als het echt niet meer lukt om samen verder te werken in de vrijwillige jeugdhulp, dan kan het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg jouw dossier doorsturen naar het Openbaar Ministerie (jeugdparket). Het jeugd-parket kan de jeugdrechter inschakelen. De jeugdrechter kan dan gerechtelijke jeugdhulp (gedwongen hulpverlening) opstarten. ■

WAT DOET HET ONDER- STEUNINGSCENTRUM JEUGDZORG?

HET ONDERSTEUNINGSCENTRUM JEUGDZORG HEEFT VIER TAKEN

- > **ADVIES** geven aan hulpverleners;
- > **ONDERZOEKEN** of het nodig is dat de overheid tussenkomt in de hulpverlening;
- > **HULPVERLENING** opstarten of lopende hulpverlening mee opvolgen;
- > **DOORVERWIJZEN** naar de jeugd-rechter als gerechtelijke jeugdhulp nodig is.

1. ADVIES

Een hulpverlener kan advies vragen aan het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg over hoe hij jou en je gezin het beste kan verder helpen. Hij kan ook uitleg vragen over de werking van het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg en hij kan vragen of het in jouw situatie nodig is om aan te melden bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg. Dat kan **anoniem**, zodat de hulpverlener jouw naam niet hoeft mee te delen aan het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg.

en over de hulp die je al gekregen hebt. Samen wordt bekeken of de situatie bij jullie thuis veilig is en of je genoeg kansen krijgt om goed op te groeien.

Met die informatie zal het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg beslissen of ze jou en je gezin gaat opvolgen of niet. Als dat niet nodig is, doet het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg verder niets, behalve dan misschien verwijzen naar een (andere) hulpverlener die je verder kan helpen.

2. ONDERZOEKEN OF DE OVERHEID MOET TUSSENKOMEN IN DE HULPVERLENING

Jij, je ouders én de persoon die heeft aangemeld bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg, worden uitgenodigd voor een gesprek. Iedereen krijgt de kans om zijn verhaal te doen. Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg stelt vragen over je levenssituatie

Als het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg het wél nodig vindt om de hulpverlening op te volgen, kan het twee dingen doen:

- > de hulpverlening opstarten (of de bestaande hulp mee opvolgen),
- > verwijzen naar de jeugdrechterbank voor gerechtelijke jeugdhulp.

Aan het einde van het onderzoek worden jullie (jij, je ouders en de persoon die je heeft aangemeld) opnieuw uitgenodigd voor een gesprek. In dat gesprek krijgen jullie uitleg over:

- > de beslissing van het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg om de hulpverlening mee op te volgen of niet;
- > de hulpverlening die het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg het meest geschikt vindt voor jullie;
- > de manier waarop het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg de hulpverlening mee gaat opvolgen.

3. HULPVERLENING

Afhankelijk van de situatie zal het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg meer of minder betrokken zijn bij de hulpverlening. Soms volstaat het dat het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg alleen meekijkt hoe de hulpverlening verder loopt. Het zal er dan vooral op **toezien dat iedereen zijn afspraken nakomt**. Het Ondersteuningscentrum

Jeugdzorg maakt met jullie en met de hulpverlening duidelijke afspraken over wat er van iedereen wordt verwacht. De hulpverlening is dan verplicht om belangrijke informatie over het verloop van de hulpverlening mee te delen aan het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (**informatieplicht**).

Maar als het nodig is, zal het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg wél zelf tussenkomen in de hulpverlening. Het maakt dan een hulpverleningsprogramma waarin staat welke stappen in de hulp nodig zijn en hoe het de hulpverlening mee zal opvolgen. In dat geval zal het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg de hulpverlening zelf mee opvolgen en bijsturen als dat nodig is.

4. VERWIJZING NAAR GERECHTELIJKE JEUGDHULP

Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg kan – op elk moment – besluiten om jouw situatie aan te melden bij het Openbaar Ministerie (jeugdparket).

Het jeugdparket kan dan de jeugdrechtbank inschakelen. Bijvoorbeeld: het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg merkt dat jij of je ouders niet genoeg deelnemen aan de hulpverlening. Of je bent in gevaar en het is nodig om een jeugdrechter in te schakelen voor jouw veiligheid.

In dergelijke gevallen zal de stap naar de gerechtelijke of gedwongen hulpverlening worden gezet. Dat kan zonder instemming van jou of je ouders. Maar jullie worden wel aangesproken over de plannen om door te verwijzen naar de jeugdrechter. Jullie kunnen dan nog een gesprek vragen waarin je nog een laatste kans krijgt om je verhaal te doen. Soms is het toch nog mogelijk om in de vrijwillige hulp te blijven als jullie nieuwe afspraken kunnen maken en als iedereen daar goed aan meewerkt. ■

WIE HELPT JE VERDER BINNEN HET ONDER- STEUNINGSCENTRUM JEUGDZORG?

Binnen het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg word je opgevolgd door een **consulent**. De consulent is je vast **aanspreekpunt**. De consulent volgt je situatie persoonlijk op, maar beslist niet alleen over wat er met jullie en de hulpverlening zal gebeuren. Deze beslissingen worden genomen door het hele team van consulenten in het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg. Daardoor kan je zeker zijn dat de hulpverlening die je zal krijgen, niet afhangt van de mening van één persoon.

Je zal een aantal gesprekken hebben met de consulent. Het is goed om weten dat de consulent **beroepsgeheim** heeft. Hij mag niet zomaar informatie over jou en je ouders doorgeven aan anderen. Als het nodig is

om informatie door te geven, worden jullie daarvan op de hoogte gebracht. Dat geldt ook voor de zaken die anderen vertellen.

De consulent van het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg zal ook altijd jouw instemming en die van je ouders vragen als hij iets wil veranderen in de hulpverlening want het is nog altijd vrijwillige hulpverlening. Maar van jou en je ouders wordt wel medewerking verwacht. Als jullie niet meewerken, kan het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg zelf beslissen om door te verwijzen naar het jeugdparquet.

De consulent gaat met jou, je ouders en de hulpverleners op zoek naar hulp op maat, dit wil zeggen **een oplossing waar jullie specifiek mee geholpen zijn**.

MIJN CONSULENT

Naam

E-mail

Tel

Bereikbaar op (permanentie)

(noteer hier de contactgegevens van jouw consulent bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg)

WELKE HULP KAN JE KRIJGEN BIJ HET ONDERSTEUNINGS- CENTRUM JEUGDZORG?

De hulp die je krijgt, kan heel divers zijn. Iedereen die bij het probleem betrokken is, wordt ook zoveel mogelijk bij de oplossing betrokken. Dat zijn dus zeker jij en je ouder(s). Maar ook de hulpverleners en anderen die al bij je gezin betrokken waren. Als je verblijft in een jeugdhulpvoorziening, zullen de begeleiders van die voorziening je situatie mee opvolgen. Je staat er dus niet alleen voor.

Je hebt het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg niet nodig om jeugdhulp te krijgen. Jeugdhulp is ofwel direct toegankelijk (bv. Centra voor Leerlingen-

begeleiding (CLB), Jongerenadviescentra (JAC), een psycholoog...) ofwel kan je toegang krijgen via de intersectorale toegangspoort (zie de **brochure 'Jij en de intersectorale toegangspoort'**). Als je bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg terecht komt, verandert dat eigenlijk niets aan het soort van hulp dat je kan krijgen. Er is ook geen hulpverlening die enkel via het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg verkrijgbaar is. Het verschil zit er vooral in dat je bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg een consultant hebt die de hulpverlening mee opvolgt. Je hebt er dus altijd een vast aanspreekpunt.

DRINGENDE HULP

Situaties waarbij onmiddellijke bescherming nodig is, komen gelukkig niet veel voor. Maar het is toch goed om weten dat een jeugdrechter onmiddellijk kan reageren wanneer er sprake is van lichamelijk of geestelijk geweld of van seksueel misbruik. De jeugdrechter neemt dan een maatregel die jou onmiddellijke bescherming biedt.

Het is erg belangrijk dat jij het durft te zeggen als je bang bent dat jou iets zal overkomen of dat iemand jou iets ergs gaat aandoen. Je neemt dan best direct contact met je consulent bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg. In heel dringende gevallen contacteer je best de politie (bel 101) of het alarmnummer (112).

Als je twijfelt waar je terecht kan in zo'n situatie, kan je ook altijd bellen naar het meldpunt voor misbruik, geweld en kindermishandeling op het nummer 1712.

Daar kunnen ze je vertellen wat je kan doen in jouw specifieke situatie. Het is goed om weten dat een oproep naar dit telefoonnummer niet verschijnt op de telefoonrekening. Je kan van thuis uit bellen zonder dat iemand weet dat jij dit nummer hebt gebeld.

De consulent van het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg en de hulpverleners die jou opvolgen, hebben allemaal beroepsgeheim. Zij gaan heel discreet om met informatie en je kan hen vragen om bepaalde zaken niet door te vertellen. Maar als zij merken dat jij in gevaar bent, moeten zij wel actie ondernemen. Veiligheid gaat voor alles. Soms kan dat betekenen dat zij de jeugdrechtbank inschakelen om een hoogdringende maatregel te nemen. ■

MEER INFORMATIE nodig over gerechtelijke jeugdhulp? Vraag dan de brochure 'Jij en de jeugdrechtbank' aan je consulent.

RECHTEN EN PLICHTEN

Jij en je ouders hebben een aantal rechten, maar ook plichten in de jeugdhulp. Je vindt daarover meer informatie op onze website jongerenwelzijn.be

Neem zeker ook een kijkje op de website wvg.vlaanderen.be/rechtspositie
Die website gaat specifiek over de rechten van minderjarigen in de jeugdhulp.

Voor informatie over kinderrechten in het algemeen kan je surfen naar de websites van:

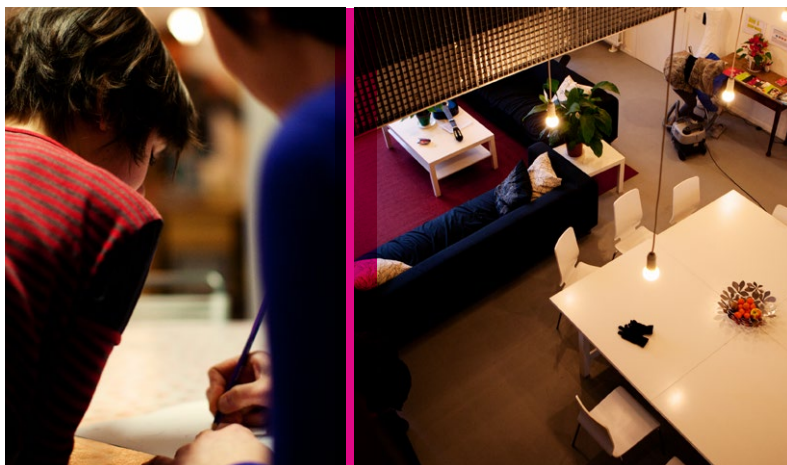
- > Het Kinderrechtencommissariaat
kinderrechtencommissariaat.be
- > De Kinderrechtswinkels
kinderrechtswinkel.be

BIJNA ACHTTIEN

Op je achttiende verjaardag word je meerderjarig. Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg stopt dan met het opvolgen van de hulpverlening. Meestal ben je daarop voorbereid. Maar soms ben je er toch nog niet helemaal klaar voor en wil je nog wat ondersteuning. Ook als (jong)volwassene kun je het moeilijk hebben, zeker als je er alleen voor staat. Dan is het goed om hierover te

praten met je consulent van het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg. Deze kan je op weg zetten om via de toegangspoort nog voortgezette hulpverlening te krijgen. Ook kan hij je informatie geven waar je als volwassene terecht kan met een hulpvraag zodat jij de weg vindt naar hulpverlening. ■

VRAGEN OF KLACHTEN?

Is er iemand in je onmiddellijke omgeving met wie je erover kunt spreken? Dat kan een vriend zijn, een leerkracht, een hulpverlener van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB), een jeugdwerker... Als je in een residentiële voorziening verblijft, kan het ook jouw individuele begeleider, de maatschappelijk werker of de psycholoog, de directie van de voorziening... zijn. Zij zullen samen met jou naar een oplossing zoeken.

Kan je om één of andere reden niet bij hen terecht, dan kan je een beroep doen op het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg als het jouw situatie mee opvolgt. Je consulent zal dan samen met jou, je ouders en de hulpverleners rondom jou naar een oplossing zoeken.

TOCH NOG EEN VRAAG OF EEN KLACHT OVER DE JEUGDHULP?

DAN KAN JE TERECHT BIJ JO-LIJN

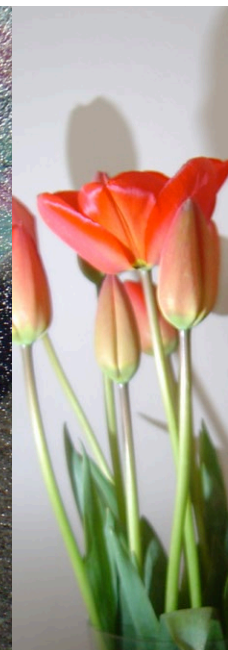
JO-lijn is de luisterlijn van Jongerenwelzijn. Zoek je informatie, advies of heb je klachten? Bel JO-lijn dan op het gratis nummer 0800/ 900 33.

JO-LIJN IS TELEFONISCH BEREIKBAAR

- > maandagvoormiddag tussen 9u en 13u
- > woensdagnamiddag tussen 13u en 18u
- > vrijdagnamiddag tussen 13u en 18u

SCHRIJVEN KAN OOK

JO-lijn, Ellipsgebouw,
Koning Albert II-laan 35 - bus 32
1030 Brussel
Of stuur een e-mail naar
jo-lijn@jongerenwelzijn.be

productie

Agentschap Jongerenwelzijn
Koning Albert II-laan 35, bus 32
1030 Brussel

verantwoordelijke uitgever

Lucien Rahoens
Afdelingshoofd afdeling Verwijzersbeleid

tekstbehandeling

Team Verwijzersbeleid

vormgeving

Kunstmaan

foto's

Steunpunt Jeugdhulp en Jelle Vermeersch

meer informatie

www.jongerenwelzijn.be
Adressen van lokale diensten vind je
onder de rubriek Contact.

depotnummer

D/2013/3241/195

ONDERSTEUNINGS CENTRUM JEUGDZORG

